

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*) (1)

Karar S.:#KHK/233
Karar T.: 08.06.1984

R.G.: 18.06.1984
Sayı: 18435

(1) - Kararnamede geçen "Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu" ibaresi, "İl Koordinasyon Kurulu" ve "Kamu Ortaklığı Kurulu" ibaresi de "Yüksek Planlama Kurulu" olarak değiştirilmiştir. (28.12.1987 - KHK/304, m.5)

BİRİNCİ KISIM

GENEL HÜKÜMLER

KAPSAM VE AMAÇ

Madde 1

1. Bu Kanun Hükmünde Kararname, iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarını ve bunların müesseselerini, bağlı ortaklıklarını ve iştiraklerini kapsar.
2. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Amacı;
  - a) İktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarının ve bunların müesseselerinin, bağlı ortaklıklarının kurulmasını, iştiraklerinin teşkilini, özerk bir tarzda ve ekonominin kurallarına uygun olarak yönetilmelerini,
  - b) İktisadi devlet teşekküllerinin ekonomik gereklere uygun olarak verimlilik ve kârlılık ilkeleri doğrultusunda kendi aralarında ve milli ekonomi ile uyum içinde çalışarak sermaye birikimine yardım etmelerini ve bu suretle daha fazla yatırım kaynağı yaratmalarını,
  - c) Kamu iktisadi kuruluşlarının kendilerine verilen görev ve kamu hizmetlerini ekonomik ve sosyal gereklere uygun olarak verimlilik ilkesi doğrultusunda yürütmelerini,
  - d) İktisadi devlet teşekküllerinde ve kamu iktisadi kuruluşlarında ve bunların müesseseleri ile bağlı ortaklıklarında 17.04.1984 tarih ve 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun'un uygulanması ile ilgili işbirliği ve koordinasyon esaslarını,
  - e) İktisadi devlet teşekküllerinin, kamu iktisadi kuruluşlarının ve bunların müesseseleri ile bağlı ortaklıklarının amaçlarına ulaşabilmelerini sağlamak için denetlenmelerini, Düzenlemektir.

TANIMLAR VE KISALTMALAR

Madde 2

- Bu KHK'de geçen deyimler ve kısaltmalar aşağıda tanımlanmıştır.
- 1.Kamu iktisadi teşebbüsü "Teşebbüs"; iktisadi devlet teşekkülü ile kamu iktisadi kuruluşunun ortak adıdır.
  - 2.İktisadi devlet teşekkülü "Teşekkül"; sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.
  - 3.(Değişik: 24.11.1994 - 4046 s. Y. m.4) Kamu İktisadi Kuruluşu "Kuruluş"; sermayesinin tamamı Devlete ait olup, tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyaz sayılan kamu iktisadi teşebbüsüdür.
  - 4.Müessese, sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olup, ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğudur.
  - 5.Bağlı ortaklık; sermayesinin yüzde ellisinden fazlası iktisadi devlet teşekkülüne veya kamu iktisadi kuruluşuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketlerdir.
  - 6.İştirak; iktisadi devlet teşekküllerinin veya kamu iktisadi kuruluşlarının veya bağlı ortaklıklarının, sermayelerinin en az yüzde onbeşine, en çok yüzde ellisine sahip buldukları anonim şirketlerdir.
  - 7.İşletme; müesseselerin ve bağlı ortaklıkların mal ve hizmet üreten fabrika ve diğer birimleridir.
  - 8.Koordinasyon Kurulu; Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'dur.
  - 9.Kamu Ortaklığı Kurulu; 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun'da belirtilen Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu'dur.

İKİNCİ KISIM

TEŞEBBÜS, MÜESSESE, BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER

BİRİNCİ BÖLÜM

TEŞEBBÜSLER

TEŞEBBÜSLERİN KURULMASI

Madde 3

1. Teşebbüsler Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur.

2. Yeni bir teşebbüsün kurulmasında ve mevcut bir müessese veya bağlı ortaklığın teşebbüs haline getirilmesinde, ekonomik ihtiyaçlar gözetilir.
3. (Ana. Mah. E.: 2000/72, K.: 2000/46, T.: 02.11.2000 s. Kararıyla iptal.Yeniden düzenleme: 25.01.2001- 4622 s. Y. m.1) Teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanlar, anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Anonim şirket şeklinde kurulan iktisadi devlet teşekküllerinde Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesinde sözü edilen beş kurucunun bulunması şartı aranmaz, genel kurul ve denetçiler bulunmaz.
4. Teşebbüsün merkezi, Koordinasyon Kurulunca tesbit edilir ve değiştirilebilir.

TEŞEBBÜSLERİN NİTELİKLERİ

Madde 4

1. Teşebbüsler tüzel kişiliğe sahiptir.
2. Teşebbüsler, bu Kanun Hükmünde Kararname ile saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.
3. Teşebbüsler, Genel Muhasebe Kanunu ile Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay'ın denetimine tabi değildir.
4. Teşebbüslerin sorumlulukları sermayeleri ile sınırlıdır. Teşebbüslerin sermayesi, ilgili bakanlığın talebi üzerine Koordinasyon Kurulunca tesbit edilir.

TEŞEBBÜSLERİN ORGANLARI

Madde 5

1. Teşebbüs organları, yönetim kurulu ve genel müdürlüktür.
2. Yönetim Kurulu, teşebbüsün en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organıdır.
3. Genel Müdürlük, teşebbüsün yetkili ve sorumlu yürütme organıdır.

TEŞEBBÜS YÖNETİM KURULU'NUN TEŞKİLİ

Madde 6

1. Yönetim kurulu bir başkan ve beş üyeden oluşur.
- 2.Genel Müdür yönetim kurulu başkanıdır ve ilgili bakanın teklifi üzerine ortak karar ile atanır.
- 3.Yönetim kurulu üyelerinden; ikisi ilgili bakanın, biri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu bakanın, ikisi teşebbüs genel müdür yardımcıları arasından ilgili bakanın teklifi üzerine ortak karar ile atanır.
- 4.Genel Müdürün bulunmadığı hallerde, genel müdürün yönetim kurulu üyeleri arasından görevlendireceği genel müdür vekili yönetim kuruluna başkanlık yapar.

TEŞEBBÜS YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN NİTELİK VE ŞARTLARI

Madde 7

1. Teşebbüs yönetim kurul üyelerine atanacakların, Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip, yüksek öğrenim yapmış ve teşebbüsün faaliyet alanı ile ilgili idari ve mesleki ihtisasa sahip olmaları şarttır. Ancak, ilgili bakanın teklifi üzerine atanan üyelerden birinde idarî veya meslekî ihtisasa sahip olma şartı aranmaz.
2. Teşebbüs yönetim kurulu başkan ve üyeleri; başka bir teşebbüste yönetim kurulu üyesi olamaz ve rakip kuruluşlar ile menfaat ilişkisi içinde bulunamazlar.
3. Birinci fıkradaki niteliklere sahip bulunan kamu görevlileri teşebbüs yönetim kurulu üyelerine atanabilirler. Esas görevleri devam üzere atanan yönetim kurulu üyeleri, başka bir teşebbüs bağlı ortaklık ve denetim kurulu üyesi olarak görev alamazlar.

TEŞEBBÜS YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN GÖREV SÜRESİ

Madde 8

1. Yönetim kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar atanabilirler. Atandıkları usule göre görevlerinden alınabilirler.
2. Süre dolmadan üyeliğin boşalması veya üyelik için aranan niteliklerin ve şartların kaybedilmesi halinde, kalan süreyi tamamlamak üzere atama yapılır.

TEŞEBBÜS YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 9

Yönetim Kurulu'nun görevleri ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

1. Kanun, tüzük, yönetmelik, kalkınma plânı ve yıllık programlar çerçevesinde teşebbüsün gelişmesini sağlayacak kararları almak,
2. Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıkların çalışmalarının verimli ve kârlı olarak yürütülmesi şartlarını oluşturacak esasları ve işletme politikalarını belirlemek,
3. Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklara ait yıllık program, bilânço ve netice hesapları ile yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak hazırlanan faaliyet

- raporlarını onaylayarak ilgili mercilere sunmak,
- Müesseseler ve bağlı ortaklıklar arasında koordinasyonu sağlayacak kararları almak,
  - Yönetim Kurulunun onayı ile uygulanabilecek yönetim komitesi kararları hakkında, komite kararının teşebbüse ulaşmasını izleyen onbeş gün içinde karar almak,
  - ⁽¹⁾6. Genel müdürün teklifi üzerine; (...), daire başkanları, müessese müdürleri veya benzer görevlere alınacak personeli atamak,
  - Genel müdürlük çalışmalarını izlemek,
  - Teşebbüslerin taşıt alım ve kullanımına ait Koordinasyon Kurulu'nca alınacak kararlarla ilgili uygulama esaslarını belirlemek,
  - Kanun, tüzük ve yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak,
  - Yönetim Kurulları sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını genel müdüre devredebilirler. Ancak; yetki devri yönetim kurulunun sorumluluğunu kaldırmaz.

⁽¹⁾ - Bentte yer alan "genel müdür yardımcıları" ibaresi, 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile çıkarılmıştır.

TEŞEBBÜS YÖNETİM KURULUNUN TOPLANTI VE KARAR YETER SAYISI

Madde 10

Yönetim kurulu, genel müdürün daveti üzerine ayda iki defadan az olmamak üzere üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

TEŞEBBÜS GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Madde 11

Genel müdürlük, genel müdür Koordinasyon Kurulu Kararı ile belirlenecek sayıda genel müdür yardımcısı ve bağlı alt birimlerden teşekkül eder.

TEŞEBBÜS GENEL MÜDÜRÜ

Madde 12

(Değişik: 12.05.1989 - KHK/368, m.4; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

TEŞEBBÜS GENEL MÜDÜRÜNÜN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 13

Genel müdürün görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

- Teşebbüsü; kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile yönetim kurulu kararları doğrultusunda yönetmek,
- Teşebbüsü, idare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı temsil etmek ve temsil yetkisini gerektiğinde devretmek,
- Genel müdür yardımcıları, daire başkanları, müessese müdürleri veya benzer görevlere alınacak personelin atanmalarını yönetim kuruluna teklif etmek,
- (15.03.1990 - KHK/408, m.5 ile yür. kld.)
- Teşebbüs sermayesi ile diğer mali kaynakların, verimlilik ve kârlılık ilkelerine uygun bir düzen içinde kullanılmasını sağlamak,
- Kanunların verdiği diğer görevleri yapmak,
- Genel Müdür, sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Ancak; yetki devri Genel Müdürün sorumluluğunu kaldırmaz.

TEŞEBBÜS GENEL MÜDÜR YARDIMCILARI

Madde 14

(22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

İKİNCİ BÖLÜM MÜESSESELER

MÜESSESELER VE KURULUŞLARI

Madde 15

- (Değişik: 16.06.1988 - KHK/331, m.2) Sermayesinin tamamı Devlete ait teşebbüsler, işletmelerini müessese halinde teşkilatlandırabilirler.
- Bir müessese içinde toplanmasında yarar ve gerek görülmeyen işletmeler, Koordinasyon Kurulu Kararı ile doğrudan kamu iktisadi kuruluşuna bağlı olarak faaliyetlerini sürdürebilirler.
- Tekel niteliğindeki mallar, müesseseler veya işletmeler tarafından üretilir.
- Müesseseler, teşebbüs genel müdürün teklifi ve yönetim kurulunun kararları ile kurulur.
- (Değişik: 12.04.1990 - KHK/420, m. 10) Müesseseler, statülerinin ticaret sicillerine kayıt ve ilan ile tüzel kişilik kazanır.

6. Müesseselerin statüsünde, müessesenin ticaret ünvanı, çalışma alanı idare merkezi, tahsis edilmiş sermayesi ve sorumluluğunun sermayesi ile sınırlı olduğu hususları yer alır.
7. Müesseseler, teşebbüs yönetim kurulunun görüşü alınarak ilgili bakanlığın teklifi üzerine Koordinasyon Kurulu kararı ile bağlı ortaklık veya iştirak haline getirilebilir.
8. İşletmelerin müessese, müesseselerin bağlı ortaklık haline getirilmesine benzeri hertürlü yapı değiştirmeye ait işlemler bütün vergi, resim ve harçlardan muaftır.

MÜESSESELERİN NİTELİKLERİ

Madde 16

- 1.Müesseseler tüzelkişiliğe sahiptir.
- 2.Müesseseler, bu Kanun Hükmünde Kararname'de saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.
- 3.Müesseseler, Genel Muhasebe Kanunu ile Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay'ın denetimine tabi değildir.
- 4.Müesseselerin sorumluluğu sermayeleri ile sınırlıdır.

MÜESSESELERİN ORGANLARI

Madde 17

- 1.Müessesenin organları, yönetim komitesi ve müessese müdürlüğüdür.
- 2.Yönetim Komitesi, müessesenin en yüksek seviyede karar organıdır.
- 3.Müessese müdürlüğü, müessesenin yetkili ve sorumlu yürütme organıdır.

MÜESSESE YÖNETİM KOMİTESİNİN TEŞKİLİ

Madde 18

- 1.Yönetim komitesi bir başkan ve dört üyeden oluşur.
- 2.Yönetim komitesinin başkanı müessese müdürüdür.
- 3.Yönetim komitesinin üyeleri müessesenin üst seviyedeki yöneticileri arasından, teşebbüs genel müdürünün teklifi üzerine yönetim kurulunca atanır.
- 4.Müessese yönetim komitesi üyeliklerine atanacakların, teşebbüs yönetim kurulu üyelerinin nitelik ve şartlarına sahip olmaları gerekir.

YÖNETİM KOMİTESİNİN GÖREV, YETKİ VE TOPLANMASI

Madde 19

- 1.Yönetim komitesi; teşebbüsce tesbit edilen esaslara, işletme bütçesi ve programlara uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkeleri doğrultusunda müessesenin yönetimini sağlayacak kararları almakla görevli ve yetkilidir.
- 2.Yönetim komitesi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını çoğunlukla alır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış olur.
- 3.Yönetim komitesi, kararlarını karar gününü izleyen günden itibaren on gün içinde teşebbüse gönderir.

MÜESSESE MÜDÜRÜ

Madde 20

1. Müessese müdürü, teşebbüs müdürünün teklifi üzerin yönetim kurulunca atanır.
- 2.Müessese müdürü olarak atanabilmek için, en az dört yıl kamu kurum ve kuruluşlarında olmak üzere toplam asgari sekiz yıl başarı ile çalışmış olmak ve genel müdürde aranan diğer niteliklere sahip bulunmak gerekir.

MÜESSESE MÜDÜRÜNÜN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 21

1. Müessese Müdürü; müesseseyi, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile yönetim kurulu ve yönetim komitesi kararları doğrultusunda yönetir.
2. Müessese müdürü, idare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı müesseseyi temsil eder. Temsil yetkisini gerektiğinde devredebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAĞLI ORTAKLIKLAR

BAĞLI ORTAKLIKLARIN KURULUŞU

Madde 22

1. Bağı ortaklıklar;
  - a) Bir müessesenin bağı ortaklık haline getirilmesi,
  - b) Teşebbüsün iştiraklerdeki hissesinin % 50'nin üstüne çıkması,

c) Teşebbüsün sermayesinde % 50'den fazla hisseye sahip olduğu yeni bir şirket kurulması, şeklinde oluşur.

2. Mevcut müesseselerin veya işletmelerin bağlı ortaklık haline getirilmesi Koordinasyon Kurulu, yeni bağlı ortaklıkların kurulması ise Bakanlar Kurulu Kararı ile olur.

BAĞLI ORTAKLIKLARA UYGULANCAK HÜKÜMLER

Madde 23

- 1.Sermayelerinin en az % 91'i kamu iktisadi kuruluşlarına ait olan bağlı ortaklıkların genel kurulu ve denetçileri bulunmaz.
- 2.Bağlı ortaklıklar, bu Kanun Hükmünde Kararname'de saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.

BAĞLI ORTAKLIKLARIN YÖNETİM KURULU, GENEL MÜDÜRÜ VE ATAMALAR

Madde 24

- 1.Bağlı ortaklıkların yönetim kurulu, genel müdür dahil beş üyeden oluşur.
- 2.Bağlı ortaklıkların genel müdürleri ile kamu kesimini temsil eden yönetim kurulu üyelerinde, teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri için öngörülen nitelik ve şartlar aranır.
- 3.Genel müdür, ilgili bakanın teklifi üzerine ortak karar ile atanır. Bağlı ortaklık genel müdürü aynı zamanda yönetim kurulu başkanıdır.
- 4.Yönetim kurulunun en çok iki üyesi, özel kesimi oluşturan ortaklıkların hisselerinin her % 20'si için yönetim kurulunda bir temsilci bulundurma hakkına sahip oldukları dikkate alınarak genel kurulca seçilir.
- 5.(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.1) Yönetim kurulunun genel müdür ile özel kesim temsilcilerinin dışında kalan ve teşebbüsü temsil edecek üyelerinden biri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan, diğerleri ilgili bakan tarafından atanır.
- 6.Genel Müdür Yardımcıları Teşebbüs Yönetim Kurulu tarafından atanır.

BAĞLI ORTAKLIK DENETÇİLERİNİN SEÇİMİ

Madde 25

- 1.Bağlı ortaklıkların denetim kurulu üç üyeden oluşur.
- 2.Özel kesimi oluşturan hisselerin toplam olarak % 20'yi geçmesi halinde; özel kesimi temsil eden üyeler, kendi aralarında oya katılanların çoğunluğu ile bu kesimi temsilen bir üye seçerler.
- 3.Denetim kurulunun geri kalan 2 üyesinden biri ilgili bakanlık, diğeri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan ve gerektiğinde üçüncü üye teşebbüs tarafından kendi mensupları arasından veya dışarıdan atanır.
- 4.Denetçilerde, yönetim kurulu üyesi için gerekli nitelik ve şartlar aranır. Ancak, denetçilerden birinde mesleki ihtisas şartı aranmayabilir.

BAĞLI ORTAKLIK YÖNETİM KURULUNUN İBRASI

Madde 26

- 1.Bağlı ortaklıkların, bilânço ve kâr-zarar cetvellerini hazırlamaları ve en geç Mart ayı sonuna kadar Yüksek Denetleme Kuruluna göndermeleri zorunludur.
- 2.Yüksek Denetleme Kurulunun, bağlı ortaklığa ilişkin raporunu hazırlaması ve en geç Mayıs ayı sonuna kadar bağlı ortaklık ve ilgili teşebbüse göndermesi gereklidir.
- 3.Bağlı ortaklık genel kurulu en geç Haziran ayının sonuna kadar toplanır ve Yüksek Denetleme Kurulunun raporunu da dikkate alarak kararlarını verir.
- 4.Genel kurul kararlarına ilişkin tutanak üç işgünü içinde Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir. Yüksek Denetleme Kurulu, bağlı ortaklık genel kurulunca alınan kararı, ilgili teşebbüs hakkında düzenleyeceği raporda değerlendirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İŞTİRAKLER

İŞTİRAKLERİN TEŞKİL VE NİTELİKLERİ

Madde 27

- 1.Teşebbüs veya bağlı ortaklığın bir anonim şirkete iştiraki, ilgili teşebbüsün önerisi üzerine Koordinasyon kararı ile yapılır.
- 2.Bir anonim şirkete iştirak için teşebbüsün veya bağlı ortaklığın şirket sermayesine katılma payının en az % 15 olması gerekir. Bu oran ortaklığın sermaye artırması halinde de % 15'den aşağı düşürülemez.
- 3.Aynı iştirake birden fazla teşebbüs veya bağlı ortaklık katılamaz.
- 4.Teşebbüs iştiraklerine ait hisse senetlerinin mülkiyeti teşebbüse, bağlı ortaklık iştiraklerine ait hisse senetlerinin mülkiyeti ise bağlı ortaklığa aittir.

5.İştiraklerin teşkilinde, 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.

İŞTİRAKLERİN YÖNETİMİ

Madde 28

- 1.Teşebbüs ve bağlı ortaklıklara ait iştiraklerin yönetim kurullarında, teşebbüs ve bağlı ortaklığı temsilen her % 15 hisse için en az bir üye bulundurulur.
- 2.Teşebbüs ve bağlı ortaklık temsilcileri, teşebbüsün veya bağlı ortaklığın kendi mensupları arasından ve imkan dahilinde iştirakin bulunduğu yere en yakın teşebbüs veya bağlı ortaklık birimi içinde veya dışardan teşebbüs veya bağlı ortaklığın yönetim kurulunun göstereceği adaylar arasından seçilirler.
- 3.Teşebbüs ve bağlı ortaklık temsilcileri, yönetim kurulu üyesi oldukları anonim şirketin faaliyetleri ve mali durumu hakkında, tüzükte belirtilen esaslara göre, teşebbüs veya bağlı ortaklığa bilgi vermekle yükümlüdürler.
- 4.Teşebbüs veya bağlı ortaklık, Türk Ticaret Kanunu gereğince ortakların haiz oldukları bütün haklara sahiptir. Bu haklar temsilcinin varlığı ileri sürülerek kayıtlanamaz.
- 5.Her teşebbüs ve bağlı ortaklığa ait iştiraklerin bilanço ve netice hesapları, teşebbüs ve bağlı ortaklıkların yıllık faaliyet raporlarına eklenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

MALİ HÜKÜMLER, TASFİYE VE DENETİM

BİRİNCİ BÖLÜM

TEŞEBBÜSLERE AİT MALİ HÜKÜMLER

TEŞEBBÜS PLAN, PROGRAM VE BÜTÇESİ

Madde 29

- 1.Teşebbüsler, yatırım ve işletme faaliyetlerini plan, program ve bütçelere dayalı olarak yürütürler.
- 2.Teşebbüslerin yatırım ve finansman programlarının hazırlanma şekli, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlık tarafından, Devlet Planlama Teşkilatı'nın ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun görüşleri alınarak tespit olunur ve Koordinasyon Kurulu'nun onayına sunulur.
- 3.Teşebbüslere ait yıllık genel yatırım ve finansman programı, takvim yılı başından en az yetmişbeş gün önce Bakanlar Kurulu'nca karara bağlanır.
- 4.Teşebbüslerin işletme bütçeleri, her hesap dönemi için, yıllık genel yatırım ve finansman programındaki hedefler esas alınarak hazırlanır ve yönetim kurulunca onaylanır. İlgili bakanlık, gerekli hallerde daha uzun devreler için işletme bütçesi hazırlanmasını isteyebilir.
- 5.Teşebbüslerin yatırım ve finansman programlarında değişiklik yapılması halinde, bu değişikliğe uygun olarak işletme bütçelerinde de gerekli düzeltmeler yapılır.
- 6.Kesinleşen yıllık genel yatırım ve finansman programlarının birer örneği; Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığa, Devlet Planlama Teşkilatına, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na ve ilgili bakanlıklara, işletme bütçeleri ise teşekküllerce ilgili bakanlığa ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na gönderilir.

TEŞEBBÜS YATIRIM PROJELERİNİN HAZIRLANMASI

Madde 30

- 1.Teşebbüsler, kalkınma Plânına göre kendileri tarafından yapılması gereken yatırımlara ait mali, ekonomik ve teknik çalışmaları zamanında yaparak projelerini hazırlamakla yükümlüdürler.
- 2.Yatırım projelerinin hazırlanmasında aşağıdaki hususlara uyulur:

- a)Devlet Yatırım Bankası, proje hazırlıklarında, teşebbüslere yardım eder.
- b)Hazırlanan projeler, takvim yılı başından yedi ay önce ilgili bakanlığa ve Devlet Planlama Teşkilatı'na gönderilir.
- c)İlgili bakanlık, projeler üzerinde gerekli incelemeleri yaparak, bunları yıllık genel yatırım ve finansman programına dahil edilmek üzere aynı yılın Haziran ayı sonuna kadar Devlet Planlama Teşkilatı'na ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu bakanlığa gönderir.

- 3.Projesi hazır olmayan yatırıma başlanamaz.
- 4.Bakanlar Kurulu'nca teşebbüslere kendi imkanlarıyla karşılayamayacakları yatırım görevleri verildiği takdirde, bu görevlere ilişkin ve özkaynaklardan karşılanması gereken kısım, Devlet Bütçesi'nden sermaye olarak yılı içinde karşılanır.

TEŞEBBÜS KÜÇÜK TAMAMLAMA, İDAME VE YENİLEME YATIRIMLARI

Madde 31

1. Küçük tamamlama yatırımları, teşebbüslerin kendi kaynaklarından finanse edilmek ve proje maliyeti, yıllık yatırım ve finansman programlarında belirlenen sınırı aşmamak kaydı ile, yönetim kurulunun teklifi ve ilgili bakanlığın onayıyla yapılır.
2. İdame ve yenileme yatırımları, yönetim kurulunun kararı ile yapılır ve durum, gerekçesiyle birlikte kararı izleyen onbeş gün içinde ilgili bakanlığa, Devlet Planlama Teşkilâtı'na ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na bildirilir.

TEŞEBBÜSLERİN YATIRIM VE FİNANSMAN PROGRAMLARI

Madde 32

1. Teşebbüslere ait uzun vadeli veya yıllık genel yatırım ve finansman programlarının hazırlanmasında, finansman imkanları ve teşebbüslerin yatırım kapasiteleri gözönünde tutulur.
2. Teşebbüslere ait uzun vadeli yatırım ve finansman programları, ilgili bakanlığın incelemesinden geçtikten sonra Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na ve Devlet Planlama Teşkilatına gönderilir.
3. Yıllık genel yatırım ve finansman programı Devlet Planlama Teşkilatı tarafından Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın da görüşü alınarak hazırlanır.

TEŞEBBÜSLERİN MUHASEBE SİSTEMLERİ

Madde 33

1. Teşebbüslerin, müesseselerin ve bağlı ortaklıkların muhasebeleri, bunların, mali durumları, işletme faaliyetleri, maliyet ve yatırımları hakkında düzenli bilgi alınabilecek şekilde tutulur.
2. Bankalar ve sigorta şirketleri dışındaki teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklarda "İktisadi Devlet Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe Sistemi" uygulanır. Bu sistemin belirlediği esaslar dışında özel hukuk hükümlerine bağlı kalınır.
3. Teşebbüslerin hesap dönemi takvim yılıdır.

TEŞEBBÜSLERİN BİLANÇOLARI, NETİCE HESAPLARI VE FAALİYET RAPORLARI

Madde 34

1. Bilançolar ve netice hesapları, İktisadi Devlet Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe sistemine göre belirlenen tiplere uygun olarak, ait oldukları yılı izleyen üçüncü ayın sonuna kadar hazırlanır ve faaliyet raporlarıyla birlikte Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir.
2. Faaliyet raporları, yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenir. Bu raporlar, dönem çalışma sonuçlarının program ve bütçelerle mukayesesini, bütçe ve programlarda öngörüldüğü halde gerçekleştirilmeyen işlerin sebeplerini ve bunlara ilişkin iktisadi ve mali analizleri kapsar.
3. Bilanço ve netice hesapları, teşebbüslerin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi ve onaylanmasından sonra, Resmi Gazete'de yayımlanır.

TEŞEBBÜSLERİN FİYAT VE TARİFELERİ

Madde 35

1. Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklar, işletmelerinde üretilen mal ve hizmet fiyatlarını tespitinde serbesttirler.
2. Üretilen mal ve hizmetlerin fiyatları, gerektiğinde Bakanlar Kurulu'nca tespit edilebilir.
3. Bakanlar Kurulu'nca tespit olunan fiyatlar maliyetlerin altında bulunduğu takdirde;
  - a) Zarar ile birlikte, mahrum kalınan kâr ait olduğu veya ait olduğu yılı izleyen yılın genel bütçesine konulacak ödenekle karşılanır.
  - b) Mahrum kalınan kâr miktarı, mal ve hizmetin satış maliyeti üzerinden % 10 kâr payı tahakkuk ettirilerek belirlenir.
  - c) Zararın miktarı, ilgili bakanlık ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca teşebbüs muhasebe kayıtları esas alınarak birlikte tespit edilir.
- 4) Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklara konuları ile ilgili olarak Bakanlar Kurulunca görev verilebilir. Gerektiğinde bu görev için yapılacak ödeme miktarı Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilir. Bu görevden doğan zarar ve mahrum kalınan kâr yukarıdaki esaslar dahilinde Hazine'ce karşılanır.

İKİNCİ BÖLÜM TEŞEKKÜLLERE AİT MALİ HÜKÜMLER

TEŞEKKÜLLERDE KAR DAĞITIMI

Madde 36

1. Teşekküller ve müesseseler yıllık kârlarının % 20'sini nominal sermayelerinin tamamına

ulaşıncaya kadar birinci tertip yedek akçe olarak ayırırlar. Bankalar Kanununa tabi iktisadi devlet teşekkülleri, Bankalar Kanununda öngörölen yedek akçeleri de ayrıca ayırırlar.

2.Teşekküller ve müesseseler birinci fıkrada belirtilen olağan yedek akçeler ile vergi ve diğer kanuni yükümlölükler ayrıldıktan sonra kalan kârın % 20'sini nominal sermayenin tamamına ulaşıncaya kadar ikinci tertip olağan yedek akçe olarak ayırırlar. Nominal sermayenin tamamına ulaştıktan sonra % 10 oranında yedek akçe ayrılmasına devam olunur.

3.Teşekköl ve müesseselerde kârdan varsa geçmiş yıl zararları mahsup edilir.

⁽¹⁾4.Yukarıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan kâr, müesseselerde teşekküle, teşekküllerde ise ödenmemiş sermayeye mahsup edildikten sonra bakiyesi Hazineye devredilir.

5.Bağlı ortaklıklarda olağan yedek akçeler, vergiler ve kanuni yükümlölükler indirildikten sonra kalan kârın en az % 50'si sermaye payları oranında ortaklara dağıtılır.

⁽¹⁾ - 20.12.2000 - 4611 s. 2001 Mali Yılı Bütçe Yasasının 68/b maddesi ile; bu fıkranın, söz konusu Bütçe Yasası'nın "Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Kârları" başlıklı 43. maddesi hükümleri çerçevesinde uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KURULUŐLARA AİT MALİ HÜKÜMLER

KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARINA AİT MALİ HÜKÜMLER

Madde 37

1.Kuruluőlara ait uzun vadeli veya yıllık genel yatırım ve finansman programlarının hazırlanmasında; kuruluşların finansman imkânları ve yatırım kapasiteleri yanında ölkü ihtiyaçları, plan, program, hedef ve tercihleri gözönüne alınır.

2.Kuruluőlara ait fiyat ve tarifelere sosyal faydayı artırmak amacı ile Koordinasyon Kurulunca müdahale edilebilir.

3.Devlet tekelinde olan malların fiyatlarının tespiti kendi kanunlarındaki hükümlere tabidir.

4.Kuruluşlar, kârlarından % 10 yedek akçe ayırırlar. Bağlı ortaklıklardaki kâr dağıtımı, iktisadi devlet teşekküllerine ait bağlı ortaklıklara ilişkin hükümlere tabidir.

5.Yatırım ve işletme finansman açıkları Hazinece karşılanır. Finansman fazlası Hazineye devredilir.

6.Kuruluőlara, yukarıdaki fıkralar dışında, teşebbüslere ait malî hükümler, tasfiye ve denetim hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TASFİYE

TEŞEBBÜSLER, MÜESSELER, BAĞLI ORTAKLIKLAR, İŞLETMELER VE İŞLETME BİRİMLERİNİN VE İŞTİRAKLERİN TASFİYESİ VEYA SATILMASI

Madde 38

Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamındaki teşebbüs, müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimlerinin ve iştiraklerinin tasfiye, devir, satış ve işletme haklarının verilme kararı Koordinasyon Kurulu tarafından alınır.Tasfiye, devir, satış veya işletme hakkının verilmesi, 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkındaki Kanun'un öngördüğü esaslara göre Kamu Ortaklığı Kurulu tarafından yürütölür.Kamu Ortaklığı Kurulu bu işlemleri kolaylaştırıcı her türlü tedbiri alabilir, bu işlemlerden elde edilecek hasılanın fona yatırılması ve hesapların düzenlenmesine ait esaslar bir yönetmelikle tesbit edilir.Tasfiye, devir, satış, ve işletme haklarından elde edilerek fona aktarılan hasılaya karşılık, tasfiye, devir, satış veya işletme hakkının verilmesi işlemine tabi değerlerin teşebbüs hesaplarında kayıtlı değeri, teşebbüsün veya bağlı ortaklığın sermayesinden tenzil edilir. Gerçek ve tüzel kişilerin Türk Ticaret Kanunundan doğan ortaklık hakları saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

DENETLEME

MALİ, İDARİ VE TEKNİK DENETİM, DENETLEME RAPORLARI

Madde 39

Teşebbüsler, müesseseler ve bağlı ortaklıklar, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun mali, idari ve teknik yönden sürekli denetimine tabidir.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu; teşebbüslerin, müesseselerin ve bağlı ortaklıkların bir yıla ait hesap ve işlemleri üzerindeki incelemelerini en geç ertesi yılın Ekim ayı sonuna kadar tamamlar. Kurulca düzenlenen raporlar ilgili mercilere verilir.

İLGİLİ BAKANLIĞIN GÖZETİM VE DENETİMİ

Madde 40

- İlgili bakanlık; teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklık faaliyetlerinin kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir.
- Birinci fıkrada belirtilen amaçla ilgili bakanlık, gerekli hallerde teşebbüslerin hesaplarını ve işlemlerini teftiş ve tahkike tabi tutmaya ve bunların iktisadî ve malî durumlarını tespit ettirmeye yetkilidir. Bu yetki, kuruluşların görev ve yetkilerini daraltmayacak, normal faaliyetlerini aksatmayacak şekilde kullanılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

PERSONELE İLİŞKİN HÜKÜMLER

TEMEL İLKELER

Madde 41

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.2; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

İSTİHDAM ŞEKİLLERİ

Madde 42

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.3; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

PERSONEL İHTİYACI

Madde 43

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.4; An. Mah.: E. 1988/5, K. 1988/55, T. 22.12.1988 s. Kararıyla iptal)

İŞE ALMA

Madde 44

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.5; An. Mah.: E. 1988/5, K. 1988/55, T. 22.12.1988 s. Kararıyla iptal)

SÖZLEŞME ÜCRETİ VE DİĞER HAKLAR

Madde 45

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.6; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

PRİM VE ÖDÜL

Madde 46

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.7; An. Mah.: E. 1988/5, K. 1988/55, T. 22.12.1988 s. Kararıyla iptal)

TEŞEBBÜS PERSONELİNİN YÜKÜMLÜLÜK VE SORUMLULUKLARI

Madde 47

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.8; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRME

Madde 48

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.9; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

BAŞKA İŞ VE HİZMET YASAĞI

Madde 49

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.10; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

YÖNETİM VE DANIŞMA KURULU BAŞKAN VE ÜYESİ, DENETÇİ VE TASFİYE KURULU ÜYELERİNİN ÜCRET VE HAKLARI

Madde 50

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.11; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

SİYASİ FAALİYET YASAĞI

Madde 51

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.12; An. Mah.: E. 1988/5, K. 1988/55, T. 22.12.1988 s. Kararıyla iptal)

VEKALET ÜCRETİ

Madde 52

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.13; 22.01.1990 - KHK/399, m.59 ile yür. kld.)

YÜKSEK PLANLAMA KURULUNUN YETKİSİ

Madde 53

(Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.14; An. Mah.: E. 1988/5, K. 1988/55, T. 22.12.1988 s. Kararıyla iptal)

BEŞİNCİ KISIM

ÇEŞİTLİ, GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

TEŞEBBÜSLERİN AMAÇ VE FAALİYET ALANLARI

Madde 54

1. Teşebbüslerin amaç ve faaliyet alanları Koordinasyon Kurulu'nca belirlenir.
2. Teşebbüsler, müesseseler ve bağlı ortaklıklar, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar. Atıl kapasitelerin değerlendirilmesi amacıyla girilen faaliyetlerde de bu esasa uyulur.
3. Kamu iktisadi kuruluşlarına ait işletmelerin atıl kapasitelerinin değerlendirilmesinde, Koordinasyon Kurulu'nun kararı ile, kuruluş amacı dışına çıkılabılır.

HAZİNEYE İNTİKAL EDEN HİSSE SENETLERİ

Madde 55

Veraset veya diğer yollarla Hazine'ye geçen hisse senetleri, Koordinasyon Kurulu Kararı ile faaliyet alanı itibarıyla en yakın olan teşebbüse, başka bir işleme hacet kalmadan devredilir.

BAĞLANTI YERLERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Madde 56

1. Teşebbüsler, Başbakan'ın teklifi ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile Başbakanlık veya diğer bakanlıklarla ilgilendirilebilir.
2. Bir teşebbüs bünyesindeki müessesenin işletmenin veya bağlı ortaklığın başka bir teşebbüse bağlanması Koordinasyon Kurulu kararı ile olur.

DEVLET MALI SAYILMA

Madde 57

Teşebbüslerin, müesseselerin, işletmelerin ve bağlı ortaklıkların malları ve her çeşit mevcutları, aleyhine işlenen suçlar, Devlet malı aleyhine işlenmiş sayılır. Bu suçlara Türk Ceza Kanunundaki cezalar uygulanır.
(İkinci Fıkra: 14.09.1994 - 4011 s. Y. m.1 ile yür. kld.)

İSTİSNALAR

Madde 58

1. Atatürk Orman Çiftliği, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi, Türkiye İş Bankası Anonim Şirketi, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Anonim Şirketi, İller Bankası Genel Müdürlüğü ve İller Bankası Genel Müdürlüğü ile il özel idareleri ve belediyelerin, sermayelerinin yarısından fazlasına tek başına veya birlikte sahip oldukları iktisadi teşebbüsler, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi değildir.
2. Yabancı sermayeyi teşvikle ilgili hükümlerden yararlanan gerçek veya tüzel kişilerle yabancı ülkeler kanunlarına veya uluslararası düzenlemelere göre kurulmuş ortaklıklara ait kanunların ve anasözleşmelerin hükümleri saklıdır.
3. (Ek: 27.02.1988 - KHK/315, m.1) Teşebbüslerin, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleriyle bağlı olmaksızın yurt dışında şirket kurmalarına ve kurulmuş şirketlere iştirak etmelerine izin vermeye ve bu konularda ilgili esasları kurumlar itibarıyla belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

TÜZÜK

Madde 59

(16.06.1988 - KHK/331, m.5 ile yür. kld.)

TEŞEBBÜSLERE AİT LİSTE

Madde 60

Bu Kanun Hükmünde Kararname'ye ait tabi teşebbüsler, bunlara ait müessese ve bağlı ortaklıklar ile teşekkül ve kuruluşların ilgili olduğu bakanlıklar ekli listede gösterilmiştir.

DİĞER HAKLAR

Madde 61

Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklar; kuruluş amacı ve faaliyet konularının gerçekleşmesini temin için:

- 1) Gayrimenkulleri tasarruf eder, kiralar, kiraya verir, leyh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa ve irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyeti vesair hakları tesis ederler.
- 2) Gerekli taşınmaz mallar ile kaynak ve irtifak haklarını ilgili kanun hükümleri uyarınca kamulaştırma yetkisine sahiptirler.
- 3) Genel ve Katma bütçeli dairelere yapılan satışlarda avans alabilirler.

TAHVİL ÇIKARMA

Madde 62

Koordinasyon Kurulu kararı ile tahvil çıkarma yetkisi verilen teşebbüsler, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın izni ile tahvil çıkarabilir. Bu şekilde çıkarılacak tahvillere Hazine kefaleti verilebilir. Çıkarılacak tahvillerin tutarı ödenmiş sermayeyi aşamaz.

KALDIRILAN HÜKÜMLER

Madde 63

2929 sayılı Kanun, ek ve değişiklikleri ile bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşebbüslerin kuruluşlarına ait kanun hükmünde kararname yürürlükten kaldırılmıştır. EK MADDE - (Ek: 05.01.1988 - KHK/308, m.16; 12.12.1991 - KHK/465, m.1 ile yür. kld.)

İKİNCİ BÖLÜM

GEÇİCİ HÜKÜMLER

KAPSAM DIŞINDA KALAN KURULUŞLARIN YÖNETİMİ

Geçici Madde 1

3460 ve 23 sayılı kanunlara tabi olanlar ile bu Kanun Hükmünde Kararname'nin kapsamı dışında kalan teşebbüsler ve kurumları, kuruluş ve işleyişleri ile ilgili yeni bir düzenleme yapıncaya kadar, kendi mevzuatına göre idare olunurlar.

İŞTİRAK PAYLARININ DEVİR VE TASFİYESİ

Geçici Madde 2

Teşebbüslerin ve bağlı ortaklıkların faaliyet alanları dışında kalan ve normal piyasa şartları içinde elden çıkarılmaları mümkün olan mevcut iştirak paylarının devir veya tasfiyesi, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir yıl içinde bitirilir. Ancak, tekelcilik amacını önlemeye yönelik olanlar ile stratejik mal ve hizmet üretenler Koordinasyon Kurulu Kararı ile bu uygulama dışında bırakılabilir.

Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girdiği tarihte mevcut iştiraklerden teşebbüsün faaliyet alanı içinde kalanlardan iştirak payları % 10'un altında olup da devamında kamu yararı veya ekonomik yarar bulunanlar Koordinasyon Kurulu'nun kararıyla muhafaza edilir.

İŞTİRAK PAYLARININ TOPLANMASI

Geçici Madde 3

1. (Değişik: 05.01.1988 - KHK/308, m.15) Hazinesinin veya çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının mevcut iştiraklerdeki hisseleri, iştirakin faaliyet alanına en yakın teşebbüslere veya bağlı ortaklıklara on yıl içinde devredilebilir.
2. Birinci fıkra gereğince yapılacak devir işlemlerini gerçekleştirebilmek amacıyla teşebbüslerin sermayelerini yeterince arttırmaya gerekli takas ve mahsup işlemlerini yapmaya Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilidir. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca yapılan bu işlemlerin sonucuna göre cari yıl bütçesine gelir kaydetmeye, mevcut veya yeniden açılacak tertiplere ödenek koymaya ve gider kaydetmeye Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.
3. Bu madde gereğince yapılacak iştirak paylarının devrinde nominal değerler esas alınır.
4. Bu madde gereğince yapılacak iştirak paylarının devri sonunda, Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesindeki beş ortak şartı aranmaz.

LİMİTED ŞİRKET STATÜSÜNDEKİ ORTAKLIKLAR

Geçici Madde 4

1. Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girdiği tarihte sermayelerinin % 51'inden fazlası Devlet veya teşebbüslere ait bulunan limited şirketlerin, bağlı ortaklık olarak faaliyetlerinin devamına veya tasfiyesine Koordinasyon Kurulunca karar verilir.
2. Birinci fıkra gereğince faaliyetlerinin devamını karar verilen limited şirketler, Bakanlar Kurulu kararıyla anonim şirket statüsüne dönüştürülür ve bağlı olduğu teşebbüs belirtilir.

GEÇİŞ DÖNEMİNE AİT HÜKÜMLER

Geçici Madde 5

1. Bu Kanun Hükmünde Kararname'ye ekli listede bulunan teşebbüslerin ana statülerine ait koordinasyon kurulu kararları ile buna göre teşkilatlanmaları, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayım tarihinden itibaren en geç iki ay içinde tamamlanır.
2. Birinci fıkrada adı geçen ana statülere ait koordinasyon kurulu kararlarıyla, bu Kanun Hükmünde Kararname'ye ekli listede yer alan teşebbüs ve bağlı ortaklıkların organları da teşkil edilir.
3. Birinci fıkrada sözü edilen teşebbüs ana statülerine ait koordinasyon kurulu kararlarında bağlı ortaklıkların bu Kanun Hükmünde Kararname'ye göre yeniden düzenlenmesine ait hükümler de yer alır.
4. Bu Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılan teşebbüslerin tasfiyesi için gerekli bütün hükümler, birinci fıkrada adı geçen ana statülere ait koordinasyon kurulu kararlarında

bütünlük ve süreklilik esas çerçevesinde düzenlenir.

5. Yukarıdaki fıkralardaki düzenlemeler yapıp yürürlüğe girinceye kadar bu Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

6. Bu Kanun Hükmünde Kararname'de öngörülen Personel Kanunu yürürlüğe girinceye kadar bu Kanun Hükmünde Kararname'de belirtilmeyen hususlarda mevcut hükümlerin uygulanmasına devam edilir.

7. Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin kadro tesbitine dair olan 47 nci maddesinin, hangi tarihten itibaren uygulamaya başlanacağını her teşebbüs için ayrı ayrı tesbite Koordinasyon Kurulu yetkilidir.

Bu tesbit işlemi yapılıncaya kadar, bu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi teşebbüslerin istihdam edeceği personel hakkında genel hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

8. Bu Kanun Hükmünde Kararname gereğince devredilen müessese, işletme ve bağlı ortaklıklar ile ilgili henüz sonuçlanmamış dava, icra takibi ve bunun gibi adli, idari ve mali ve ticari işler, devralan teşebbüs adına devreden teşebbüs personeli tarafından tamamlanabilir. Bu görevleri yapan personel, başka iş ve hizmet yasağı ile ilgili hükümlere tabi değildir.

9. Bu Kanun Hükmünde Kararname gereğince bağlantıları değiştirilen, devredilen müessese, bağlı ortaklık, iştirak ve işletmelerin ünvan değişikliği Vergi Usul Kanunu, Kurumları Vergisi Kanunu ve diğer kanunlar yönünden eski müessese, bağlı ortaklık iştirak ve işletmelerin devamı addolunur.

10. Teşebbüsün bu Kanun Hükmünde Kararname Hükümlerine intibakını sağlamak üzere yapılacak bütün işlemler ile teşebbüsler arası devredilecek veya devir alınacak menkul ve gayrimenkuller ile fikri ve ticari hakların devri ve devir alınması her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

11. Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girdiği ayın son günü itibariyle, devredilecek müesseselerin ve bağlı ortaklıkların defter kıymeti üzerinden, devir bilançosu çıkarılır. Bu değerler üzerinden devir işlemleri yapılır.

12. Diğer teşebbüsler devredilen müesseselerde bulunan teşebbüs bünyesindeki birimlerce halen kullanılmakta olan lojman, depo açık alan ve benzeri yerlerden yararlanma esasları ilgili Bakanlık ve teşebbüsler arasında yapılacak protokolle tespit edilir.

13. Yeniden kurulan ve kaldırılan teşebbüslerin, yönetim kurulu üyesi ve genel müdürlük kadrolarını ihdas etmeye ve mevcut kadrolardan gerekli görülenleri iptal etmeye bir yıl süreyle Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

14. Teşebbüsler sağlık ve sosyal tesisler ile ilgili faaliyetlerini konu ile ilgili yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar sürdürür.

Geçici Madde 6

(Ek: 21.10.1987 - KHK/297, m.1) Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Bağılı Ortaklıkların kamu kesimini temsilen görev yapan ve görev süreleri 1987 yılının muhtelif aylarında sona erecek yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri 01.02.1988 tarihine kadar uzatılmıştır.

Geçici Madde 7

(Ek: 22.05.1989 - KHK/370, m.1) Teşebbüs ve bağılı ortaklıklarda toplu iş sözleşmeleri kapsamı dışında hizmet akdi ile çalışan yönetim personeli en geç 31.12.1989 tarihine kadar sözleşmeli statüye geçirilirler.

Geçici Madde 8

(Ek: 22.05.1989 - KHK/370, m.1) Teşebbüs ve bağılı ortaklıklar için ihdas edilmiş kadrolardan emeklilik, ölüm, istifa, sözleşmeli statüye geçme ve benzeri sebeplerle boşalanlar, boşaldıkları tarihler itibariyle iptal edilmiş sayılır. Ancak, bu hüküm teşebbüs ve bağılı ortaklıkların genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, müessese müdürü kadroları ile kamu bankalarının 1 inci derece şube müdürü kadroları için 31.12.1989 tarihinden itibaren uygulanır.

(1) Geçici Madde 9

(Ek: 29.09.2000 - KHK/628, m.1) Türkiye Elektrik Üretim, İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, tespit edeceği güçte çalışacak mobil (yüzer-gezer) elektrik santrallerini, belirleyeceği firmalardan ihaleye çıkılmaksızın davet usulü ile en geç 01.10.2001 tarihinde işletmeye alınmak üzere, yurt içinden veya yurt dışından (Hazine ve Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlıklarının izni aranmaksızın) haddi layık fiyattan kiralayabilir ve hizmet alımı yoluyla işletebilir.

(1)- Bu madde, Ana. Mah. E.: 2000/57, K.: 2000/30, T.: 26.10.2000 s.

Kararıyla iptal edilmiş olup, iptal hükmü, Kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından (R.G.: 08.11.2000/24224) başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SON HÜKÜMLER

YÜRÜRLÜK

Madde 64

Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin 46 ncı maddesinin ceza hükümleri, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin kanunlaştığı tarihte, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 65

Bu Kanun Hükmünde Kararnameyi Bakanlar Kurulu yürütür.

A - İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ (İDT)

B- KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI (KİK)

B - KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI (KİK)

EK/B: YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN YA DA DEĞİŞTİRİLEN HÜKÜMLERİN ÖNCEKİ BİÇİMLERİ

=====

- 1) KHK No.: 615 Karar T.: 24.07.2000
Değişen Madde No.: 3.

Madde 3

(3) numaralı fıkra - 3. Teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanlar, bankacılık alanında, sermayelerinin en az % 91'inin Devlete ait olması şartıyla anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Bu durumda Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesinde sözü edilen 5 kurucunun bulunması şartı aranmaz, genel kurulu ve denetçileri bulunmaz.

- 2) Anayasa Mahkemesi Kararı, E.: 2000/72, K.: 2000/46, T.: 02.11.2000
İptal Edilen Madde No.: 3.

Madde 3

(3) numaralı fıkra - 3. (Değişik: 24.07.2000-KHK/615, m.1) Teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanlar anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Ancak bankacılık alanında faaliyet gösteren iktisadi devlet teşekküllerinin anonim şirket şeklinde kurulabilmeleri için sermayelerinin en az % 91'inin Devlete ait olması şarttır. Anonim şirket şeklinde kurulan iktisadi devlet teşekküllerinde Türk Ticaret Kanunu'nun 277 nci maddesinde sözü edilen 5 kurucunun bulunması şartı aranmaz, genel kurulu ve denetçileri bulunmaz.